

**Interní protikorupční program Okresního soudu v Olomouci (Spr
1216/2022)**

Aktualizované znění k 30. 6. 2022

Obsah

	strana
A. Úvod	2
B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Olomouci	3
1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu	3
1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky	3
1.2 Etický kodex	3
1.3 Vzdělávání zaměstnanců	4
1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci	4
1.5 Ochrana oznamovatelů	4
2. Transparentnost	5
2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích	5
2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování	6
3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol	6
3.1 Hodnocení korupčních rizik	6
3.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci	8
3.3 Prošetřování rizikových oblastí	8
4. Postupy při podezření na korupci	8
4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci	8
4.2 Následná opatření	9
5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu	9
5.1 Shromáždění údajů a vyhodnocení interního protikorupčního programu	9
5.2 Zpráva o interním protikorupčním programu	10
5.3 Aktualizace interního protikorupčního programu	10
C. Závěr	10

A. Úvod

Interní protikorupční program Okresního soudu v Olomouci je dokument vycházející z Usnesení vlády ČR o Strategii vlády v boji proti korupci a nastavuje řídicí a kontrolní mechanismy v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání. Zároveň pojmově definuje korupční jednání v širším smyslu, nejen jako přijímání úplatků a podplácení. V každém případě je třeba mít neustále na zřeteli, že korupční jednání není pouze jednání v rozporu s morálkou, ale jedná se o trestný čin, tedy jednání v rozporu se zákonem.

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci definovat jako zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a také nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Výzkumy jednoznačně potvrzují, že přes všechny individuální a skupinové iniciativy je to stát a jeho politická reprezentace, kdo musí iniciovat skutečná opatření proti korupci a musí o jejich potřebě a účelnosti přesvědčit občany. Protikorupční politika musí brát v úvahu komplexní charakter korupce jako společenského jevu, zejména nelze korupci jednostranně zužovat na trestné činy úplatkářství.

Interní protikorupční program slouží k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech probíhajících v rámci veškeré činnosti soudu. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je mapa rizik, která tvoří přílohu tohoto programu. Důležitým prvkem je významnost rizika. Na rizika s vyšší mírou významnosti a vyšší pravděpodobností výskytu je třeba nastavit kontrolní mechanismy a zaměřit prověřkovou činnost. U rizik s menší mírou pravděpodobnosti výskytu klást důraz na dodržování etických kodexů, vzdělávání zaměstnanců a soudců a také na výběr zaměstnanců. Nedílnou součástí protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochrana oznamovatelů.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. Aktivním řízením korupčních rizik by Interní protikorupční program měl vnášet do řídicího systému takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti nepřímého zvýhodňování. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí.

B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Olomouci

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cílem je snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Mezi povinnosti vedoucích pracovníků patří prosazování protikorupčních postojů. Vedle vlastní bezúhonnosti se protikorupčním postojem rozumí zejména dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování významu ochrany majetku státu, důležitosti dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření z výskytu korupce, včetně odpovídajících opatření v případě prokázání korupčního jednání.

Úkol:

- 1.1.1 Věnovat prostor problematice boje s korupcí na poradách a aktivně prosazovat protikorupční postoje.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

- 1.1.2 V rámci útvaru, kde se korupční jednání vyskytlo, projednat zobecněné informace se zaměstnanci spolu s opatřeními přijatými k nápravě.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

1.2 Etický kodex

Etické kodexy stanovují chování a povinnosti zaměstnanců a soudců, které nevyplývají z právních či vnitřních předpisů. Jde o souhrn základních hodnot a principů etického chování, jehož účelem je vymezit a podporovat žádoucí standardy jejich chování ve vztahu k veřejnosti a spolupracovníkům.

Etické kodexy jsou k dispozici na internetové stránce okresního soudu.

Úkol:

- 1.2.1 Předseda soudu, místopředsedové a ředitelka správy odpovídají za seznámení zaměstnanců a soudců s Etickými kodexy.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

1.2.2 Předseda soudu, místopředsedové a ředitelka správy průběžně hodnotí dodržování Etických kodexů a výsledky zapracovávají do roční informace o plnění tohoto úkolu.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

1.3 Vzdělávání zaměstnanců

Zaměstnanci na všech úrovních jsou průběžně vzděláváni se zaměřením na význam ochrany majetku státu, na vysvětlování obsahu etických kodexů, na zvyšování schopnosti rozeznat korupční jednání, také na zvyšování povědomí o ochraně zaměstnanců, kteří oznámili podezření na korupci a na postupy soudů v případě potvrzení korupčního jednání.

Úkol:

1.3.1 Umožnit školení zaměstnancům na pozicích s vyšší mírou korupčního rizika minimálně jednou ročně.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci

Pro přijímání oznámení podezření na korupci zaměstnanci či třetími stranami je možno využít všechny komunikační kanály soudu nebo speciální e-mailovou adresu korupce@osoud.olc.justice.cz

Oznámení by mělo obsahovat

- identifikaci osob podezřelých z korupčního jednání,
- podrobný popis možného korupčního jednání,
- konkrétní důkazy o možném korupčním jednání,
- případný požadavek na zachování anonymity oznamovatele.

1.5 Ochrana oznamovatelů

Oznamovatelé korupčního jednání, klíčové osoby v procesu odhalování korupce, podvodů nebo organizovaného zločinu, jsou velmi zranitelnou skupinou a mohou být vystaveni různým odvetným opatřením. Je nutno tedy věnovat zvýšenou pozornost zajištění ochrany jejich totožnosti a důvěrnosti informací. Poskytnuté údaje nelze předávat dál a nelze činit žádné kroky, které by se jich týkaly, bez jejich výslovného souhlasu. Součástí ochrany oznamovatelů je systém nestranného posuzování jakéhokoliv jednání vůči zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represii za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání. Správně nastavený systém oznamovacích mechanismů

napomáhá zabránit nekalému jednání, předchází problémům a posiluje etiku a kulturu chování uvnitř organizace.

Úkol:

1.5.1 Předseda soudu, místopředsedové a ředitelka správy odpovídají za aktivní propagaci systému ochrany oznamovatelů.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně, trvale

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad k hodnocení

1.5.2 Zaměstnanec nesmí být diskriminován za to, že podal oznámení o podezření na korupční jednání. Nesmí být vůči němu v této souvislosti činěny přímé ani nepřímé represe.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: trvale

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

1.5.3 Oznamovateli je zaručena anonymita pro jeho ochranu (pokud o ni požádá).

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: trvale

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

2. Transparentnost

Cílem je odrazovat zaměstnance od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

Transparentnost ve všech činnostech je jednou ze základních priorit. K budování transparentního prostředí přispívá zveřejňování relevantních informací, zejména o nakládání s veřejnými prostředky.

2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Okresní soud zpřístupňuje informace o nakládání s veřejnými prostředky zaměstnancům i veřejnosti za účelem zvýšení pravděpodobnosti odhalení korupce.

Úkol:

2.1.1 Na webu www.justice.cz zveřejňovat informace o nakládání s majetkem v oblasti nabídek prodeje a pronájmu, veřejných zakázek, seznam uzavřených smluv včetně dodatků.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

2.1.2 Na profilu zadavatele zveřejňovat v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, povinné údaje k veřejným zakázkám.

Odpovědnost: pověřený referent správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování

Soud zveřejňuje na svých veřejně dostupných webových stránkách organizační strukturu a rozvrhy práce vyjadřující vztahy podřízenosti a nadřízenosti a způsob rozdělení jednotlivých věcí, které mají být u soudu projednány a rozhodnuty. Zveřejňování těchto informací je v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Úkol:

2.2.1 V souladu s § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňovat povinné informace na internetových stránkách soudu.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

2.2.2 Na internetových stránkách soudu v rámci portálu justice (www.justice.cz) zveřejňovat informace v rozsahu:

- organizační struktura soudu, vyjadřující vztahy nadřízenosti a podřízenosti
- kontakty na vedení soudu, informační kancelář, podatelnu
- rozvrh práce soudu

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

3.1 Hodnocení korupčních rizik

Identifikace, hodnocení a řízení korupčních rizik je součástí celkového procesu práce s riziky spojenými s činností soudu. Efektivní řízení rizik je podmíněno fungováním účinného vnitřního kontrolního systému.

Hodnocení korupčních rizik zahrnuje zejména:

- identifikaci korupčního rizika, tj. potenciální nebezpečí, že v určitém procesu probíhajícím na soudě může dojít ke korupčnímu jednání zaměstnance;

- hodnocení korupčního rizika, tj. stanovení míry pravděpodobnosti, že tato skutečnost nastane (stupeň četnosti), a stanovení míry dopadu (vlivu) na chod soudu; součinem těchto dvou veličin je míra významnosti korupčního rizika.
- vytvoření katalogu korupčních rizik
- stanovení strategie řízení korupčních rizik
- sledování plnění protikorupčních opatření k eliminaci a minimalizaci rizik a hodnocení jejich realizace a účinnosti

Pro hodnocení korupčního rizika je využíván následující bodový systém:

Pravděpodobnost výskytu jevu (korupčního jednání)

Stupeň	Pravděpodobnost výskytu jevu
1	Téměř vyloučený, výjimečný
2	Možný, nepravděpodobný
3	Možný, pravděpodobný
4	Pravděpodobný, častý
5	Téměř jistý

Dopad výskytu jevu (korupčního jednání)

Stupeň	Míra dopadu jevu na chod OSS
1	Prakticky žádný, bez vlivu, nevýznamné finanční ztráty
2	Málo podstatný, malé finanční ztráty
3	Podstatný, opakující se výpadky, střední finanční ztráty
4	Zásadní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty
5	Kritický, OSS není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena, finanční ztráty velkého rozsahu

Vzorec výpočtu míry významnosti korupčního rizika je následující:

$$\text{významnost korupčního rizika} = \text{pravděpodobnost výskytu jevu} \times \text{dopad výskytu jevu}$$

Významnost korupčního rizika: 1 – 10 nízká
 11 – 18 střední
 19 – 25 vysoká

Úkol:

- 3.1.1. Vyhodnocovat korupční rizika a opatření, která byla přijata ke snížení jejich pravděpodobnosti nebo dopadu.

Odpovědnost: předseda soudu

Termín hodnocení: k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

3.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

Součástí řídicí činnosti je pravidelné testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení rizik spojených s korupčním jednáním.

Úkol:

- 3.2.1 předseda soudu, místopředsedové a ředitelka správy zajistí v rámci své řídicí a kontrolní činnosti prověření funkčnosti nastavených opatření a mechanismů k odhalení korupčního jednání

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

3.3 Prošetřování rizikových oblastí

Pravidelné prošetřování oblastí, v nichž je riziko korupce hodnoceno jako významné. Provádí se s cílem identifikovat a vyhodnotit skutečnosti nasvědčující výskytu korupčního jednání.

Úkol:

- 3.3.1 Předseda soudu, místopředsedové a ředitelka správy u řízených oddělení, u nichž je významnost rizik korupce hodnocena jako střední až vysoká, zabezpečí zvýšenou průběžnou kontrolu těchto oblastí.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

4 Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného jednání.

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho správného prověření a případného prokázání.

4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Nejdříve je třeba bezodkladně prověřit relevanci oznámeného podezření na korupční jednání. Je zapotřebí minimalizovat škody způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování korupčního scénáře. Pravděpodobnost úspěšného prověření korupce zvyšuje bezodkladná

reakce při vzniku podezření na korupční jednání. Následná důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

Úkol:

- 4.1.1. Při prošetřování oznámení podezření na korupci postupovat nestranně v souladu s interním protikorupčním programem

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

4.2 Následná opatření

Implementace nápravných opatření omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu.

Úkol:

- 4.2.1 Na základě prokázaného korupčního jednání jsou k jeho eliminaci přijímána opatření zaměřená na oblast úpravy vnitřních předpisů, vyvození disciplinárních sankcí a řešení vzniklých škod.

Odpovědnost: předseda soudu

Termín: průběžně

Termín hodnocení: vždy k 31. 12. lichého kalendářního roku jako podklad pro hodnocení

5 Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem je zdokonalovat interní protikorupční program a umožnit koordinaci protikorupčních aktivit.

5.1 Shromáždění údajů a vyhodnocení interního protikorupčního programu

Vyhodnocování účinnosti interního protikorupčního programu je zaměřeno na plnění jeho jednotlivých částí jak kvalitativně, tak kvantitativně, na účinnost tohoto plnění a na implementaci nápravných opatření.

Úkol:

- 5.1.1 Vyhodnocení účinnosti interního protikorupčního programu současně s návrhem na případnou aktualizaci Katalogu korupčních rizik.

Odpovědnost: předseda soudu, místopředsedové, ředitelka správy

Termín: vždy do 28. 2. sudého kalendářního roku, jako podklad pro hodnocení a aktualizaci IPP

5.2 Zpráva o interním protikorupčním programu

O plnění interního protikorupčního programu ve struktuře výše uvedených opatření je každoročně zpracována zpráva. Obsahem zprávy je stav implementace protikorupčních nástrojů, plán nápravných opatření, Katalog korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledek jejich prověření, výsledek hodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.

Úkol:

- 5.2.1 Provést celkové vyhodnocení účinnosti interního protikorupčního programu a zpracovat zprávu.

Odpovědnost: předseda soudu

Termín: vždy do 31. 3. sudého kalendářního roku

5.3 Aktualizace interního protikorupčního programu

Aktualizovaný interní protikorupční program obsahuje úpravy jednotlivých bodů tam, kde ze zprávy o plnění a z hodnocení účinnosti vyplynula potřeba zlepšení, nebo uvedený úkol byl jednoznačně splněn. Aktuální znění bude zveřejňováno na internetových stránkách soudu.

Úkol:

- 5.3.1 Provést aktualizaci interního protikorupčního programu; při aktualizaci vycházet ze závěrů zprávy o interním protikorupčním programu a přijatých nápravných opatřeních.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: vždy do 30. 6. sudého kalendářního roku

- 5.3.2 Aktualizované znění interního protikorupčního programu zveřejnit na internetových stránkách.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: vždy do 30. 6. sudého kalendářního roku

- 5.3.3 Provést aktualizaci Katalogu korupčních rizik v návaznosti na vyhodnocení účinnosti opatření a zveřejnit na intranetových stránkách

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: vždy do 30. 6. sudého kalendářního roku

C. Závěr

Interní protikorupční program Okresního soudu v Olomouci je účinný dnem 30. 6. 2022 a je v plném rozsahu závazný pro všechny zaměstnance.

Mgr. Veronika Ornerová
předsedkyně okresního soudu